

Leden 2023

TWITTER FILES: PŘIŠLA S MUSKEM ABSOLUTNÍ SVOBODA SLOVA, JAK SLIBOVAL?

Jan Havlíček, Emma Sára Slažanská

Shrnutí

Cílem Elona Muska, když se rozhodl zveřejnit interní dokumenty Twitteru, bylo kritizovat iluzi svobody slova, kterou Twitter podle něj navozoval, ale ve skutečnosti nedodržel. Po koupi Twitteru Musk prezentoval vizi a cíl vytvořit platformu, která bude skutečně zajišťovat svobodu projevu. Brzy se tato myšlenka nicméně začala jevit jako utopická a Musk si sám začal protirečit.

Hlavní body

- V prosinci minulého roku zpřístupnil majitel a generální ředitel Twitteru Elon Musk několika vybraným novinářům sbírku interních dokumentů Twitteru, označovanou jako Twitter Files.
- V dokumentech šlo zejména o to, že Bidenovy i Trumpovy týmy měly pod hlavičkou Demokratické a Republikánské strany přístup k řadě nástrojů, jak požádat o odstranění obsahu nebo blokování profilů na Twitteru.

Úvod

V prosinci minulého roku zpřístupnil majitel a generální ředitel Twitteru Elon Musk několika vybraným novinářům sbírku interních dokumentů Twitteru, označovanou jako Twitter Files. Dokumenty obsahující e-maily, soukromé konverzace a snímky obrazovky, poukazují na moderátorské praktiky společnosti za minulého vedení a odhalují údajnou korupci ve státní správě. Konkrétně se Twitter Files týkají amerických voleb v roce 2020, zablokování účtu exprezidenta Spojených států Donalda Trumpa, a kauzou ohledně syna stávajícího prezidenta USA Joea Bidena, Huntera Bidena, jehož nalezený laptop obsahoval citlivé informace („Elon Musk and Matt Taibbi Set Off Debate Over Release of Twitter Files“, 2022).

Elon Musk, světově známý podnikatel a generální ředitel společností jako SpaceX a Tesla, je nyní jediným vlastníkem Twitteru. Musk společnost koupil v minulém roce za 44 miliard dolarů, přestože to nějakou dobu vypadalo, že se z nákupu vyvlékne. Nyní je však jediným výkonným ředitelem s významnou rozhodovací pravomocí ve společnosti, podle čehož začal i jednat („Elon Musk Completes \$44 Billion Deal to Own Twitter“, 2022). Musk se rozhodl zpřístupnit interní dokumenty Twitteru vybraným novinářům, včetně Matta Taibbiho. Taibbi dokumenty následně zveřejnil i s komentářem v několika twitterových vláknech. V dokumentech šlo zejména o to, že Bidenovy i Trumpovy týmy měly pod hlavičkou Demokratické a Republikánské strany přístup k řadě nástrojů, jak požádat o odstranění obsahu nebo blokování profilů na Twitteru (Taibbi, 2022).

Kauzy kolem Huntera Bidena

Jedním z hlavních témat, o kterých se v souvislosti s Twitter Files mluví, je kauza Huntera Bidena a jeho nalezeného laptopu. V roce 2020 byl laptop zanechán v opravně, načež se na veřejnost dostaly soubory s informacemi o osobním životě Huntera Bidena. Tyto soubory podle některých názorů obsahovaly důkazy o politické korupci a byly použity jako munice proti Joeu Bidenovi během vyhocené prezidentské kampani k prezidentským volbám (Morris & Fonrouge, 2020).

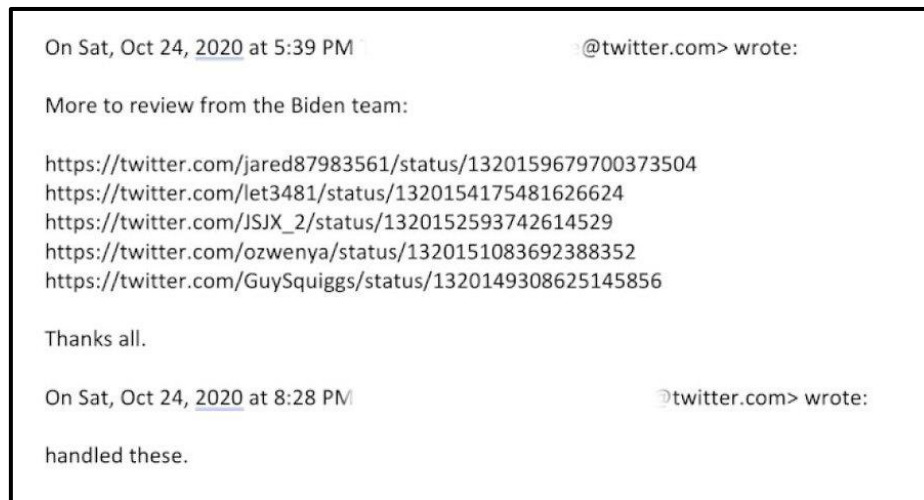
Zatímco konzervativní média obsah hojně šířila, levicová média jej buď ignorovala, nebo označila za součást konspiračních teorií. Některá levicová média tvrdila, že jde o "ruské dezinformace" (Bertrand, 2020), což vedlo ke zmatení veřejnosti, čemu má vlastně věřit. Polarizovaná politická soutěž je v USA běžná, tentokrát byla ale jedna věc jinak: namísto toho, aby obě strany představily svou vlastní verzi těžké kauzy, jedna strana kauzu prostřednictvím Twitteru před veřejností cenzurovala.

Informace z laptopu původně zveřejnil konzervativní bulvární deník New York Post, který má v rámci amerických médií pochybnou pověst (Morris & Fonrouge, 2020). Na sociálních sítích jako Facebook a Instagram byl příběh rychle zablokován. Také další významné sociální sítě přijaly opatření k omezení šíření obsahu. Obzvláště významnou roli při cenzuře ale sehrál Twitter (Paul, 2020), jehož zaměstnanci tíhnou výrazně k Demokratické straně (Taibbi, 2022).

Twitter podnikl aktivní kroky, aby z veřejné diskuse odstranil veškeré stopy po této kauze, a to tím, že mazal tweety, odpovědi, a dokonce také soukromé zprávy, které se o ní zmiňovaly (Taibbi, 2022). Vyvolalo to smíšené reakce. Někteří lidé to považovali za porušení svobody projevu, jiní podporovali přísnější pravidla pro to, co lze na platformě sdílet.

Jako jeden z konkrétních příkladů se v Taibbiho twitterovém vlákně objevil seznam pěti účtů, o jejichž stažení se mezi zaměstnanci Twitteru a Bidenovým týmem diskutovalo prostřednictvím e-mailu (Taibbi, 2022). I když to na první pohled působí poměrně usvědčujícím způsobem, při hlubším zkoumání vychází najevo, že zmíněné profily odkazují na nekonsenzuální fotografie nahého Huntera

Bidena, které by podle morálních norem neměly být zveřejňovány a jsou zároveň v přímém rozporu s podmínkami Twitteru („The Twitter rules: safety, privacy, authenticity, and more“, 2023).

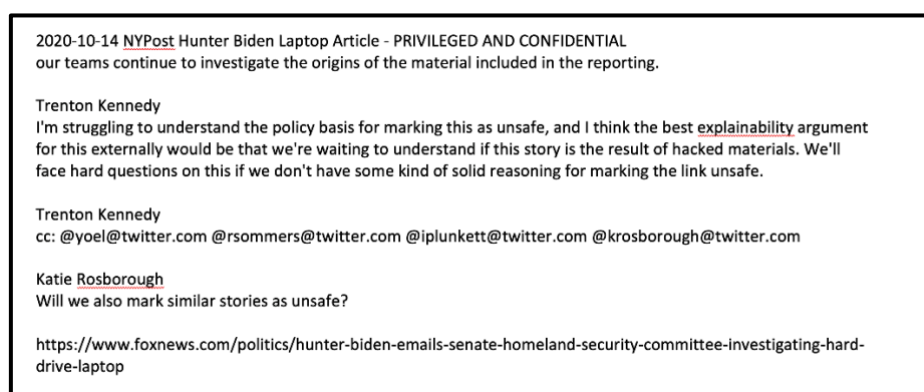

Obrázek 1: E-mailová konverzace mezi zaměstnanci Twitteru ohledně žádosti Bidenova týmu o smazání tweetů. Záležitost byla „vyřízena“ (Taibbi, 2022).

Taibbiho twitterové vlákno (2022) zveřejňuje i další podobné příklady, přičemž materiál, který byl požadován k odstranění, si to na základě politiky Twitteru do značné míry zasloužil.

Větší problém nastává ve chvíli, kdy bylo na základě pravidel Twitteru týkajících se "hacknutého materiálu" („The Twitter rules: safety, privacy, authenticity, and more“, 2023) přijato rozhodnutí bývalé hlavní právní zástupkyně Twitteru Vijayi Gadde o pozastavení všech zmínek o kauze s laptopem Huntera Bidena (Taibbi, 2022).

Zveřejněné snímky obrazovek interních e-mailů ukazují, že ani samotní vedoucí pracovníci Twitteru v té době nechápali, jak se tato pravidla mohla uplatnit, protože laptop nebyl „hacknut“, ale opuštěn (Hunterem Bidenem v opravně). Článek New York Post navíc neobsahoval žádné explicitní fotografie. Přesto byly významným politickým a novinářským osobnostem blokovány účty jen za zmínku o této kauze (Taibbi, 2022).

Obrázek 2: interní konverzace mezi zaměstnanci Twitteru vyjadřující zmatení ohledně omezování šíření kauzy o Hunteru Bidenovi a jeho laptopu zveřejněné New York Post (Taibbi, 2022).

Reakce na kauzu; kritika Taibbiho

Zdá se, že Jack Dorsey, bývalý generální ředitel Twitteru, nevěděl o krocích, které zmíněné oddělení podniká. Když se o nich dozvěděl už v roce 2020, byl údajně šokován a znepokojen tím, že společnost Twitter překročila své hranice a nevhodnými zásahy porušila důvěru svých uživatelů (Dorsey, 2020).

Kritika se však snesla i na Taibbiho, který prý, mimo jiné, "dělá PR pro nejbohatšího člověka na světě". Příklady kritiky lze vidět na snímcích obrazovky níže.

Obrázky 3 až 6: Ben Collins (2022) z NBCNews, Mehdi Hasan (2022) z MSNBC a NBCNews, Matt McDermott (2022), demokratický průzkumník veřejného mínění, a Jason Schreier (2022) z agentury Bloomberg kritizovali Matta Taibbiho, který podle nich nedělá nic jiného, než „PR pro nejbohatšího muže na světě“.

Pozornost na Twitter Files upoutala také Wikipedie, když se rozhodla hlasovat o tom, zda vůbec povolí článek o Twitter Files na svém portálu publikovat, vzhledem ke kontroverznosti celého tématu. Vysloužila si za to kritiku nejen části veřejnosti, ale i samotného Elona Muska, který ji obvinil z „levicových předsudků“ (Newman, 2022).

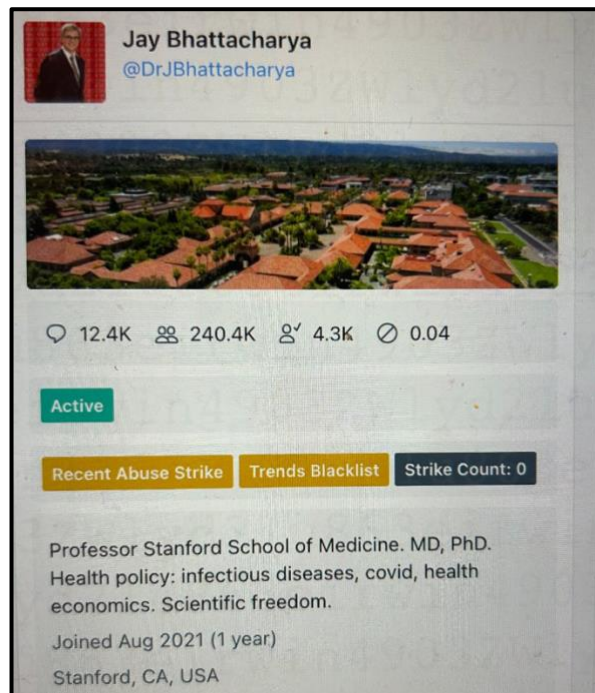
Shadow-banning

Další sérii Twitter Files zveřejnila novinářka Bari Weiss. Podle ní a dokumentů, které v twitterovém vlákně zveřejnila, docházelo ve společnosti Twitter k vytváření černých listin. U uživatelů, kteří se na ní ocitli, došlo k blokaci trendů či výsledků ve vyhledávání. Twitter například používal „černou listinu vyhledávání“ pro některé republikánské politiky nebo kritiky covidových uzávěr a jejich vlivu na děti, jakým byl např. dr. Jay Bhattacharya ze Stanfordovy univerzity (Weiss, 2022). Weiss poukazuje na to, že zákonodárci Tom Perez, Matt Gates nebo Ronald McDaniel, se ve výsledcích vyhledávání na Twitteru jednoduše nezobrazovali, a to ani v případě, že se v poli vyhledávání nacházela jejich přesná celá jména (Thompson, 2018).

Bývalá hlavní právní zástupkyně Twitteru Vijaya Gadde reagovala na kritiku už v roce 2018 příspěvkem "Setting the record straight on shadow banning". Stínové blokování zde definovala jako záměrné skrývání něčeho obsahu před ostatními bez vědomí autora a ujistila, že Twitter stínové blokace na základě politických názorů nebo ideologií rozhodně neprovádí (Gadde, 2018).

U stínového blokování nicméně nejde jen o skrývání něčeho obsahu před ostatními. Za „stínový ban“ lze považovat také vyřazení někoho z vyhledávání, odebrání možnosti umístit ho mezi trendy nebo jiné

ztížení zobrazení jeho obsahu. Aby Twitteru tedy shadow-banning nadále procházel, vedení si zřejmě upravilo definici dle svých potřeb v tom smyslu, že pokud není uživatel vyloženě neviditelný, nejedná se o stínový ban (Shadow Banned, 2018).

Obrázek 7: Dr. Jay Bhattacharya, působící na Stanfordově univerzitě, byl zařazen na „Trends Blacklist“ (Weiss, 2022).

Seniorní pracovníci Twitteru průkazně využívali svého vlastního uvážení a politického přesvědčení k cenzuře obsahu nebo shadow-banningu na platformě, i když tím porušovali její vlastní pravidla. Dokládá to mimo jiné rozhodnutí cenzurovat již zmíněnou kauzu o laptopu Huntera Bidena, kde se zásady týkající se hacknutého materiálu na danou situaci prokazatelně nevztahovaly.

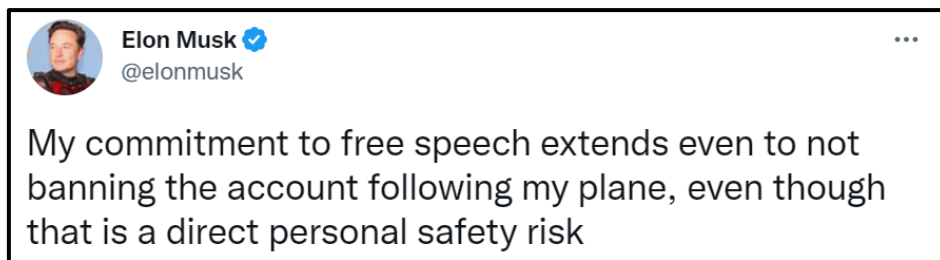
Jakkoliv může být jejich kritika oprávněná, Twitter Files poskytují vzácnou příležitost nahlédnout „pod pokličku“ způsobů rozhodování seniorního managementu významné sociální sítě, která má vliv na světové dění. Tento vliv se v posledních letech několikrát rozhodla uplatnit. Zda dobrým či špatným způsobem, je vysoce subjektivní. Je však jisté, že na základě rozhodnutí vedoucích pracovníků společnosti došlo k cenzuře některých politiků, novinářů a dalších osobností, stejně jako k ovlivňování dění spojeného s bývalým i stávajícím americkým prezidentem. Zda k tomuto může docházet, byť na soukromé platformě, je značně kontroverzní.

Nástup Elona Muska

Cílem Elona Muska, když se rozhodl zveřejnit interní dokumenty Twitteru, bylo kritizovat iluzi svobody slova, kterou Twitter podle něj navozoval, ale ve skutečnosti nedodržel. Po koupi Twitteru Musk prezentoval vizi a cíl vytvořit platformu, která bude skutečně zajišťovat svobodu projevu. Brzy se tato myšlenka nicméně začala jevit jako utopická a Musk si sám začal protiřečit.

Jack Sweeney, který provozoval twitterový účet @Elonjet, než byl účet pozastaven, vytvořil software, který automaticky tweetoval polohu Muskova soukromého tryskáče: místo vzletu, destinaci, časy, spotřebu paliva atd. Jedná se o veřejné informace, které můžete získat na webových stránkách typu FlightAware (Clark, Heath & Lopatto, 2022). Elon Musk se k tomuto účtu vyjádřil v tweetu, kde uvedl,

že ve svobodu slova věří natolik, že tento účet neomezí, i když ho považuje za bezpečnostní riziko (Musk, 2022). Jak se lze nicméně přesvědčit k datu vydání této analýzy, účet byl pozastaven.

Obrázek 8: Elon Musk na Twitteru napsal: „Můj závazek vůči svobodě projevu se vztahuje dokonce i na to, že nezakážu účet, který sleduje mé letadlo, i když to představuje přímé riziko pro mou osobní bezpečnost“ (Musk, 2022).

Účet Elonjet nasbíral asi 500 000 sledujících. Poté se záhadně začal nezobrazovat ve vyhledávání, což poukazovalo na uvalení stínového zákazu, který Elon Musk dříve tak neústupně kritizoval. Jack Sweeney následně obdržel zprávu zobrazující uniklou interní komunikaci, ve které požaduje zaměstnanec Twitteru silné filtrování viditelnosti účtu Elonjet. Poté byl účet zcela zablokován pro porušení pravidel (Bhaimiya, 2022).

Po této blokaci Twitter pozastavil také účty několika významných reportérů, kteří se ve svých zprávách věnují Elonu Muskovi. Konkrétně šlo o Ryana Maca z New York Times, Donnieho O'Sullivanu ze CNN, Drewa Harwella z The Washington Post a další. Musk tyto novináře obvinil z „obcházení zákazu“. Jakmile byl účet Elonjet na Twitteru zakázán, Sweeney si založil účty na Facebooku a Mastodonu. Musk tvrdil, že zveřejňováním odkazů na tyto účty se novináři snaží obejít jeho zákaz na Twitteru (Clark, Heath & Lopatto, 2022).

Podmínky Twitteru zakazují zveřejňovat soukromé informace jiných osob, jako jsou telefonní čísla nebo adresy, bez jejich svolení („The Twitter rules: safety, privacy, authenticity, and more“, 2023). Říká se tomu „doxing“. Elon Musk obvinil účet Elonjet z doxingu, přestože informace o letech nejsou považovány za soukromé. Musk byl proto mnoha lidmi označen za pokrytce, protože sice obhajuje absolutní svobodu projevu, ale pouze tehdy, když je v souladu s jeho osobním přesvědčením (Clark, Heath & Lopatto, 2022).

Je nepravděpodobné, že by se Elonu Muskovi podařilo uhájit absolutní svobodu projevu na Twitteru. Sociálních média vždy měla směrnice, které regulovaly zveřejňovaný obsah za účelem vytvoření bezpečného a respektujícího prostředí pro uživatele. S růstem velikosti a vlivu těchto platforem se však potřeba přísnějšího moderování stala naléhavější, ne naopak, jak je přesvědčen Musk.

Závěr

V minulosti čelily platformy kritice, že nedělají dost pro boj s nenávistnými projevy, dezinformacemi a dalšími formami škodlivého obsahu. V posledních letech proto zavedly přísnější pravidla a investovaly nemalé finanční prostředky do technologií a lidské moderace ve snaze těmto problémům čelit. V důsledku toho došlo ke snížení dosahu škodlivého obsahu na sociálních sítích. Vedlejším produktem se ale stalo i omezování obsahu, který lze považovat za kontroverzní, zavádějící nebo nepopulární, avšak ne nutně škodlivý. To je nepochybně špatně. Majitelé těchto platforem by proto měli pečlivě zvažovat, jak hranici mezi škodlivým a kontroverzním obsahem vytyčit, a jaké interní mechanismy zavést, aby byla hranice respektována skutečně všemi bez ohledu na jejich politické názory.

Zdroje

Bertrand, N. (2020). Hunter Biden story is Russian disinfo, dozens of former intel officials say. POLITICO. <https://www.politico.com/news/2020/10/19/hunter-biden-story-russian-disinfo-430276>

Bhaimiya, S. (2022). A Twitter account which tracked Elon Musk's private jet has been suspended, despite Musk saying he wouldn't ban it for 'free speech' reasons. Business Insider India. <https://www.businessinsider.in/tech/news/a-twitter-account-which-tracked-elon-musks-private-jet-has-been-suspended-despite-musk-saying-he-wouldnt-ban-it-for-free-speech-reasons/articleshow/96231324.cms>

Clark, M., Heath, A. & Lopatto, E. (2022). Elon Musk starts banning critical journalists from Twitter. The Verge. <https://www.theverge.com/2022/12/15/23512004/elon-musk-starts-banning-critical-journalists-from-twitter>

Collins, B. [@oneunderscore]. (2022). Twitter. <https://mobile.twitter.com/oneunderscore/status/1598827733072560129>

Dorsey, J. [@jack]. (2020). Twitter. <https://twitter.com/jack/status/1316528193621327876>

Elon Musk and Matt Taibbi Set Off Debate Over Release of Twitter Files (2022). The New York Times. <https://www.nytimes.com/2022/12/04/business/media/elon-musk-twitter-matt-taibbi.html>

Elon Musk Completes \$44 Billion Deal to Own Twitter. (2022). The New York Times. <https://www.nytimes.com/2022/10/27/technology/elon-musk-twitter-deal-complete.html>

Gadde, V. (2018). Setting the record straight on shadow banning. Blog [online]. Twitter. https://blog.twitter.com/en_us/topics/company/2018/Setting-the-record-straight-on-shadow-banning

McDermott, M. [@mattmfm]. (2022). Twitter. <https://twitter.com/mattmfm/status/1598829505535414272>

Meet Kevin. (2022). Elon Musk JUST *STARTED* Censoring Free Speech on Twitter. [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=3Sk6L1F61WY&ab_channel=MeetKevin

Mehdi, H. [@mehdirhasan]. (2022). Twitter. <https://twitter.com/mehdirhasan/status/1598848583725633536>

Morris, E. & Fonrouge, G. (2020). Email reveals how Hunter Biden introduced Ukrainian biz man to dad. New York Post. <https://nypost.com/2020/10/14/email-reveals-how-hunter-biden-introduced-ukrainian-biz-man-to-dad/>

Musk, E. [@elonmusk]. (2022). Twitter. <https://twitter.com/elonmusk/status/1589414958508691456>

Newman, J. (2022). Elon Musk takes aim at Wikipedia for considering deleting entry on Twitter Files Investigation. Daily Mail Online. <https://www.dailymail.co.uk/news/article-11511789/Elon-Musk-takes-aim-Wikipedia-considering-deleting-entry-Twitter-Files-Investigation.html>

Paul, K. (2020). Facebook and Twitter restrict controversial New York Post story on Joe Biden. The Guardian. <https://www.theguardian.com/technology/2020/oct/14/facebook-twitter-new-york-post-hunter-biden>

Schreier, J. [@jasonscreier]. (2022). Twitter. https://twitter.com/jasonscreier/status/1598836828542357504?ref_src=twsrc%5Etfw

Shadow Banned. (2018). Sprout Social. <https://sproutsocial.com/glossary/shadow-banned/>

Taibbi, M. [@mtaibbi]. (2022). Twitter. <https://twitter.com/mtaibbi/status/1598822959866683394>

The Twitter rules: safety, privacy, authenticity, and more. (2023). Twitter. <https://help.twitter.com/en/rules-and-policies/twitter-rules>

Thompson, A. (2018). Twitter appears to have fixed “shadow ban” of prominent Republicans like the RNC chair and Trump Jr.’s spokesman. Vice. <https://www.vice.com/en/article/43paqq/twitter-is-shadow-banning-prominent-republicans-like-the-rnc-chair-and-trump-jrs-spokesman>

Twitter's policy on the distribution of hacked materials. (2023). Twitter. <https://help.twitter.com/en/rules-and-policies/hacked-materials>

Upper Echelon. (2022). Shadow Banning EXPOSED – The Twitter Files Continue [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=LVjSssfQzOo&ab_channel=UpperEchelon

Upper Echelon. (2022). The Twitter Files – Dueling Narratives [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=Ak3GzroSIZA&ab_channel=UpperEchelon

Weiss, B. [@bariweiss]. (2022). Twitter. <https://twitter.com/bariweiss/status/1601007575633305600>

JAN HAVLÍČEK

Jan Havlíček je absolventem Middlebury Institute of International Studies v Monterey, kde získal titul Mgr. v oboru Terorismus a nešíření jaderných zbraní. Jeho hlavním zaměřením jsou oblasti radikalizace a rekrutování teroristů, zejména pak v Africe a na Blízkém východě. Jan pracoval na projektech OSN a Centra pro terorismus, extremismus a boj s terorismem (CTEC) v Kalifornii.

EMMA SÁRA SLAŽANSKÁ

Emma Sára Slažanská je absolventkou Vysoké školy obchodní v Praze, kde vystudovala obor Mezinárodní teritoriální studia. V současné době dokončuje magisterské studium na Vysoké škole mezinárodních a veřejných vztahů v Praze. Kromě studia absolvuje také stáž v Institutu pro politiku a společnost. Emma se specializuje na oblast mezinárodních studií a veřejnou politiku.

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

+420 602 502 674

www.politikaspolecnost.cz

office@politikaspolecnost.cz